

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 113/18
V Luxemburgu 25. júla 2018

Rozsudok vo veci C-216/18 PPU
Minister for Justice and Equality/LM (Nedostatky súdneho systému)

Súdny orgán, ktorý má rozhodnúť o vykonaní európskeho zatykača, sa musí zdržať jeho vykonania, ak sa domnieva, že dotknutá osoba bude vystavená riziku porušenia svojho základného práva na nezávislý súd, a teda podstaty svojho základného práva na spravodlivý proces, a to z dôvodu nedostatkov spôsobilých ovplyvniť nezávislosť súdnej moci v členskom štáte, v ktorom bol zatykač vydaný

Poľské súdy vydali proti LM, ktorý má poľskú štátnu príslušnosť, tri európske zatykače na účely trestného stíhania z dôvodu nezákonného obchodovania s omamnými látkami. Tento poľský štátny príslušník bol zadržaný v Írsku 5. mája 2017, pričom so svojím vydaním poľským orgánom nesúhlasil z dôvodu, že v dôsledku reforiem poľského súdneho systému je v Poľsku vystavený reálnemu riziku odopretia práva na spravodlivý proces.

Súdny dvor vo svojom rozsudku Aranyosi a Căldăraru¹ rozhodol, že ak vykonávajúci súdny orgán konštatuje, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, bude vystavená reálnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle Charty základných práv Európskej únie, vykonanie tohto zatykača musí byť odložené. Takýto odklad je však možný iba na základe preskúmania v dvoch etapách. Po prvé vykonávajúci súdny orgán musí zistiť, či existuje reálne riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v členskom štáte, v ktorom bol zatykač vydaný, najmä z dôvodu nedostatkov súdneho systému. Po druhé sa tento orgán musí uistiť, že existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba, na ktorú bol európsky zatykač vydaný, bude vystavená takémuto riziku. Existencia systémových nedostatkov totiž nevyhnutne neznamená, že v konkrétnom prípade bude dotknutá osoba v prípade odovzdania vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu.

V tomto prípade sa High Court (Vyšší súd, Írsko) Súdneho dvora opýtal, či vykonávajúci súdny orgán, ktorému bola predložená žiadosť o odovzdanie, ktoré môže viesť k porušeniu základného práva požadovanej osoby na spravodlivý proces, musí podľa rozsudku Aranyosi a Căldăraru jednak zistiť, či existuje reálne riziko porušenia tohto základného práva z dôvodu nedostatkov poľského súdneho systému, a jednak, či je dotknutá osoba vystavená takému riziku, alebo či postačuje, keď zistí existenciu nedostatkov poľského súdneho systému bez toho, aby musel posúdiť, či je mu dotknutá osoba konkrétne vystavená. High Court sa Súdneho dvora takisto opýtal, aké informácie a záruky musí prípadne získať od súdneho orgánu, ktorý zatykač vydal, aby mohol toto riziko vylúčiť.

Tieto otázky patria do kontextu zmien, ktoré vo vzťahu k súdnemu systému vykonala poľská vláda a ktoré Komisiu viedli k tomu, aby 20. decembra 2017 prijala odôvodnený návrh, ktorým Radu

¹ Rozsudok Súdneho dvora z 5. apríla 2016 v spojených veciach [C-404/15 PPU](#) a [C-659/15 PPU](#), pozri [TK č. 36/16](#).

vyzvala, aby na základe článku 7 ods. 1 ZEÚ² konštatovala existenciu jasného rizika vážneho porušenia zásady právneho štátu Poľskom³.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor najskôr zdôrazňuje, že **odmietnutie vykonania európskeho zatykača je výnimkou zo zásady vzájomného uznávania, na ktorej je založený mechanizmus európskeho zatykača, a táto výnimka teda musí byť predmetom reštriktívneho výkladu.**

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora ďalej existencia reálneho rizika, že dôjde k porušeniu základného práva na nezávislý súd osoby, proti ktorej bol vydaný európsky zatykač, a teda podstaty jej základného práva na spravodlivý proces, je spôsobilá umožniť vykonávajúcemu súdnemu orgánu, aby výnimočne nevyhovел európskemu zatykaču. V tomto ohľade Súdny dvor zdôrazňuje, že zachovanie nezávislosti súdnych orgánov je dôležité na zaistenie účinnej súdnej ochrany osôb podliehajúcich súdnej právomoci, a to najmä v rámci mechanizmu európskeho zatykača.

Z toho vyplýva, že v prípade, keď sa osoba, proti ktorej bol vydaný európsky zatykač, dovoľava s cieľom namietat' voči svojmu odovzdaniu súdnemu orgánu, ktorý zatykač vydal, existencie systémových alebo všeobecných nedostatkov, ktoré sú podľa nej spôsobilé ovplyvniť nezávislosť súdnej moci v členskom štáte, v ktorom bol zatykač vydaný, a jej základné právo na spravodlivý proces, vykonávajúci súdny orgán musí po prvé na základe objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných dôkazov posúdiť existenciu reálneho rizika porušenia takéhoto práva v členskom štáte, v ktorom bol zatykač vydaný, v súvislosti s nedostatkom nezávislosti súdov tohto členského štátu z dôvodu takých nedostatkov.

Súdny dvor zastáva názor, že informácie uvedené v odôvodnenom návrhu, ktorý Komisia nedávno zaslala Rade na základe článku 7 ods. 1 ZEÚ, predstavujú na účely tohto posúdenia osobitne relevantné skutočnosti.

Súdny dvor navyše pripomína, že požiadavka nezávislosti a nestrannosti súdov sa skladá z dvoch hľadísk. Je teda nevyhnutné, aby príslušné súdy (i) vykonávali svoje úlohy úplne samostatne bez nátlaku alebo zásahov z vonkajšieho prostredia a (ii) aby boli nestranné, čo si vyžaduje dodržiavanie rovnakého odstupu od účastníkov konania a ich príslušných záujmov. Podľa Súdneho dvora tieto záruky nezávislosti a nestrannosti stanovujú ako požiadavku existenciu pravidiel, najmä pokiaľ ide o zloženie súdnych orgánov, menovanie, funkčné obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, vylúčenia pre predpojatosť a odvolania členov príslušných súdov. Požiadavka nezávislosti si okrem toho vyžaduje, aby disciplinárny režim členov príslušných súdov poskytoval potrebné záruky s cieľom predísť akémukoľvek riziku toho, že tento režim bude využitý ako systém politickej kontroly obsahu súdnych rozhodnutí.

Pokiaľ sa vykonávajúci súdny orgán s ohľadom na tieto požiadavky nezávislosti a nestrannosti domnieva, že v členskom štáte, v ktorom bol zatykač vydaný, existuje reálne riziko porušenia základného práva na spravodlivý proces, tento orgán musí následne konkrétnym a presným spôsobom posúdiť, či za okolností prejednávanej veci existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že po odovzdaní požadovanej osoby bude táto osoba tomuto riziku vystavená. Toto konkrétne posúdenie sa vyžaduje aj vtedy, keď tak ako v tomto prípade je voči členskému štátu, v ktorom bol zatykač vydaný, vydaný odôvodnený návrh Komisie na účely toho, aby Rada konštatovala, že zo strany tohto členského štátu existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 ZEÚ⁴, a vykonávajúci súdny orgán sa

² Článok 7 ods. 1 ZEÚ stanovuje: „Na základe odôvodneného návrhu jednej tretiny členských štátov, Európskeho parlamentu alebo Európskej komisie môže Rada štvorpäťtinovou väčšinou svojich členov po získaní súhlasu Európskeho parlamentu rozhodnúť, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 niektorým členským štátom.“

³ Návrh rozhodnutia Rady COM(2017) 835 final z 20. decembra 2017 o určení jasného rizika vážneho porušenia zásad právneho štátu zo strany Poľskej republiky.

⁴ Článok 2 ZEÚ stanovuje: „Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné

domnieva, že disponuje dôkazmi, ktoré môžu preukazovať existenciu systémových nedostatkov, pokiaľ ide o tieto hodnoty.

S cieľom posúdiť reálne riziko, ktorému je vystavená požadovaná osoba, musí vykonávajúci súdny orgán preskúmať, do akej miery sú systémové alebo všeobecné nedostatky spôsobilé mať dopad na úrovni príslušných súdov na vedenie konania týkajúceho sa požadovanej osoby. Pokiaľ z tohto preskúmania vyplýva, že tieto nedostatky sú spôsobilé ovplyvniť príslušné súdy, vykonávajúci súdny orgán musí následne posúdiť, či existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba bude **vzhľadom na jej osobnú situáciu, ako aj na povahu protiprávneho konania, z dôvodu ktorého je trestne stíhaná, a skutkové okolnosti, na základe ktorých bol európsky zatykač vydaný,** vystavená reálnemu riziku porušenia jej základného práva na nezávislý súd, a teda podstaty jej základného práva na spravodlivý proces.

Okrem toho **si vykonávajúci súdny orgán musí od súdneho orgánu, ktorý zatykač vydal, vyžiadať všetky doplňujúce informácie, ktoré považuje za potrebné na posúdenie existencie takého rizika.** V tomto kontexte môže súdny orgán, ktorý zatykač vydal, poskytnúť akékoľvek objektívne informácie o prípadných zmenách týkajúcich sa podmienok ochrany záruky nezávislosti súdnictva, ktoré sú spôsobilé vylúčiť existenciu tohto rizika pre dotknutú osobu.

Ak sa vykonávajúci súdny orgán po tom, ako preskúmal všetky tieto skutočnosti, domnieva, že existuje reálne riziko toho, že v členskom štáte, v ktorom bol zatykač vydaný, dôjde k porušeniu základného práva dotknutej osoby na nezávislý súd, a teda podstaty jej základného práva na spravodlivý proces, tento orgán sa musí zdržať vykonania európskeho zatykača vydaného proti tejto osobe.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106